

Vikmanshyttan

Villkorad finansiering gjorde det möjligt att driva lanthandeln vidare.

Foto: Berit Zöllner

Projektägare:	Hedemora Näringsliv AB
Projektledare:	Inger Wilstrand
Kommun:	Hedemora
Dnr:	84
Jnr:	2011 563
Projekttid:	2011-01-24 - 2012-12-31

Beviljade stödmedel:	534 275 kr	Använda stödmedel:	486 480 kr
-----------------------------	------------	---------------------------	------------

Totalt använda resurser i projektet:	780 011 kr
---	------------

”Jag tycker att projektet lyckades väldigt bra i vissa delar, till stor del beroende på företagens engagemang ute på orten. De var väldigt drivande och en av de första insatserna blev att rädda lanthandeln.”

Inger Wilstrand, projektledare

Verksamhet enligt projektplanen

BAKGRUND

1976 lades verksamheten i dåvarande Vikmanshyttans bruk ned med oerhörda konsekvenser för samhället Vikmanshyttan. Massiva insatser sattes in från samhälle och näringsliv (Stora Kopparberg) med målsättningen att återskapa minst 400 arbetstillfällen. En mängd nyetableringar genomfördes med blandade resultat. Under 80-talet utvecklades en kärna av företag som visade stor utvecklingspotential och de utgör i dag stommen i Vikmanshyttans näringsliv. Under 90-talet kom nästa stora bakslag då den mekaniska verkstaden lades ned. Förutom förlorade arbetstillfällen stod också den största industrilokalen tom med åtföljande förfall under slutet av 90-talet. Wikmanshyttans Företagshotell bildades 1999 med syftet att förvärva ovan nämnda lokaler. Initiativtagare och delägare var det lokala näringslivet i Vikmanshyttan och Hedemora kommun.

SYFTE

Skapa förutsättningar för befintligt näringsliv att utvecklas och för nya företag att etablera sig i Vikmanshyttan och därmed öka försörjningsmöjligheterna. Detta ska ske genom en aktiv samverkan mellan redan befintliga företag, Wikmanshyttans Företagshotell, utvecklingsgrupper och andra ideella resurser på orten samt Hedemora Kommun och utvecklingsbolag/organisationer som Invest in Dalarna Agency, Hedemora Näringsliv AB etc. Genom samverkan med de eventuella insatserna från Hedemora Kommuns sida avseende planlagd industrimark i Vikmanshyttan och framför allt företagshotellets fastighet kan en optimal och långsiktigt hållbar lösning komma till stånd.

MÅL

Genomföra projektet och därigenom stärka Vikmanshyttan som ort att bo och etablera sin verksamhet i. Vikmanshyttan som ort med dess starka företagsnätverk kommer att nyttjas för att kunna erbjuda en långsiktig lösning av lokal och markbehov för både det lokala näringslivet och kommunen med omnejd.

Projektets kommentarer om ev. skillnader mellan planerad och genomförd verksamhet

Företagen i nätverket i Vikmanshyttan gick in med finansiering för att rädda lanthandeln. Detta var inte planerat men kom tidigt i projektet som ett resultat av företagets engagemang. Effekten av detta har vi kvar, då nuvarande handlare övertagit finansieringen. Det har med andra ord resulterat i att man underlättat finansieringen för kommande handlare. Det starka engagemanget från företagare och företagsledare har också inneburit en risk att projektet blir alltför beroende av ett antal personers engagemang. När två av dessa företagsledare avslutade sin anställning under våren 2012 förändrades också förutsättningarna för projektets fortskridande. Projektet har därför inte hunnit genomföra marknadsföringsinsatser i den utsträckning som var planerat. Inte heller har vi i projektet lyckats engagera allmänheten så som det kanske skulle varit önskvärt. I dagsläget är dock nya företagsledare på plats och nätverket av företag i Vikmanshyttan består.

Sammanfattning av svar i utvärderingen

Uppgiftslämnare: Inger Wilstrand

Första kontakten med Leader

Satt med som ledamot i LAG under tiden för projektet. Har tidigare varit med och hjälpt till så att andra Leaderprojekt kommit till stånd i Hedemora.

Leader som metod

Upplägger att kontakterna med kansliet varit bra, men att det tog lång tid hos länsstyrelsen innan utbetalning skedde. Tycker att det är bra att det krävs ett engagemang från flera olika sektorer men att det kan vara svårt att nå upp till de ideella och privata insatserna som krävs. Tycker att det är bra med studiebesök hos projekten, vilket ger en bra uppföljning och en ”dialog”. Tror också att LAG blir mer engagerade och lär sig mycket av det. Upplägger att LAG-möten, leaderområdet och sammansättningen i LAG också bidrar till en bättre samverkan kommunerna emellan. Att man ser mer till funktion än de administrativa gränserna. Ser en utmaning i att engagera fler unga i utvecklingsarbetet.

Leaders betydelse för projektet

Tror inte att projektet hade blivit av utan Leader.

Genomförande

Tycker att projektet lyckades väldigt bra i vissa delar. Till stor del beroende på företagets engagemang ute på orten, upplevde att de var väldigt drivande. En av de första insatserna blev att rädda lanthandeln. En bräcklig känsla infann sig under en tid då två av de drivande företagsledarna ”försvann från arenan”. Menar att metoden bygger mycket på människors engagemang och att det gäller att snabbt hitta nya eller arbeta upp engagemanget hos andra när någon eldsjäl försvinner.

Innovation

Tycker att upplägget då företagen gick in och bidrog med medel för att möjliggöra köp av fastigheten som handeln ska bedrivas i kanske kan ses som innovativt. Menar att det är svårt att hitta finansiering till sådana investeringar och att det i det här fallet var nödvändigt. Det fanns ett villkor, det skulle bedrivas dagligvaruhandel i fastigheten. Dessa villkorade skuldebrev har nu tecknats om med ny fastighetsägare, vilket underlättat för denna att ta över driften av handeln i Vikmanshyttan bland annat. Detta var en oförutsedd och helt klart bestående effekt av projektet. Tror att det kanske är mer vanligt att boende går samman för att hjälpa lanthandeln än som i det här fallet företagen.

Samverkan och nätverkande

Fler företag anslöt sig till den grupp som var styrgrupp i projektet. Den har nu öppnats upp för fler företagare i Vikmanshyttan. En tätare samverkan finns nu också med handeln i och med skuldebrev och engagemanget fortsätter.

Ökad affärsmässighet

Projektet har inte direkt bidragit till produkter eller tjänster men har skapat förutsättningar för att företagen på orten kan expandera i och med investeringar i lokalerna. Företagshotellets lokaler är nu fyllda och delar av verksamheter därifrån har flyttat till andra lokaler i Vikmanshyttan.

Långsiktighet

Upplever att engagemanget i lanthandeln finns kvar även efter projektets slut, främst kanske genom de villkorade skuldebrev. Även ett utökat företagande med fyllda lokaler.

Framtidsutsikter för projektet

Upplever att företagens engagemang är stort och att de boendes engagemang kan bli ännu bättre. Här förs nu diskussioner med berörda parter och en del initiativ har poppat upp, bland annat en facebookgrupp för Vikmanshyttan. Ett utökat företagande innebär också att man inom ramen för den ordinarie verksamheten kommer att ha mer med Vikmanshytteföretagen att göra i framtiden. Genom lokallösningen finns det nu förutsättningar att växa i Vikmanshyttan och större investeringar planeras hos vissa företag. På sikt har dessa större investeringar genomförts och förhoppningen är att det finns ett ännu större engagemang hos de boende.

Spridning

Projektet deltog vid ”Träffa Dalarna” arrangemanget i Hedemora hösten 2011. Ett antal potentiella inflyttare besökte denna ”mässa”. DD och DT skrev reportage om företagens engagemang i handelns överlevnad. Tidningarna själva tog kontakt, de hade hört ryktas att något var på gång. Projektet har själva spridit information via mässan, hemsidan, till styrelse och politiker samt till LAG:s ledamöter vid ett studiebesök.

Attitydförändring

Tror och hoppas att man genom projektet lyckats så ett frö hos Vikmanshytteborna om behovet av ett engagemang även från de boende i exempelvis lanthandelsfrågan. Ca 50 personer deltog vid ett möte i Vikmanshyttan där man bland annat diskuterade översiktsplanarbete och framtida LIS-områden. Frågan om handeln kom upp där och ett tydliggörande gjordes från projektet att det är viktigt även med de boendes engagemang. Även i tidningsartiklarna lyftes detta.

Försörjningsmöjligheter

Projektet har möjliggjort expansion av företag och därmed på sikt nya arbetstillfällen. Driften av handeln har möjliggjorts, vilket bidragit till försörjningsmöjligheter direkt men också indirekt. I och med att viss service kan finnas kvar i Vikmanshyttan, underlättar det för företag att bedriva verksamhet ute på landsbygden.

Koppling till andra projekt

Projektet har bidragit till att man tydligare ser behoven av nya insatser. Nya projekt har dock inte startats vad man vet, men investeringar är på gång hos företag, mycket tack vare att förutsättningar för expansion skapades genom investeringarna i lokaler.

Leaderprojekt

Kan helt klart tänka sig att driva leaderprojekt igen.

Uppnådda huvudmål och delmål, kvantitativa

Nya försörjningsmöjligheter , uttryckta som helårsarbeten	2
Antal personer som fått del av nya försörjningsmöjligheter	2
Bevarade försörjningsmöjligheter , uttryckta som helårsarbeten	1
Antal personer som fått del av bevarade försörjningsmöjligheter	2
Nystartade företag	1
Bevarade företag	1
Inflyttade företag	1
Antal nya nätverk	2

Nya eller förstärkta varumärken:

Vikmanshyttan som ort har stärkts i identitet och varumärke. Har synts mycket i media i och med att man räddade lanthandeln.

Efterlämnade fysiska resurser:

Värmesystem och en flyttbar vägg i industrilokalerna. Informationsmaterial som togs fram till "Flytta till Dalarna dagen".

Uppnådda mål, kvalitativa

Samarbetsklimat:	<i>Viss förbättring</i>
Exempel:	Företagen på orten har tätare kontakter med lanthandeln.

Framtidstro:	<i>Viss förbättring</i>
Exempel:	Uppliver en mer positiv stämning. Beror troligtvis på att lanthandeln finns kvar och att industrilokalerna nu är fyllda.

Affärsmässighet/ entreprenörsanda:	<i>Viss förbättring</i>
Exempel:	Med nya influenser i och med de inflyttade företagen och nya driften av lanthandeln började det hända saker med entreprenörsandan.